

## **Belangrijke informatie over verliesrisico's bij de handel in CFD's en valuta (Forex trading)**

### **Formulier voor de klant (voor uw eigen dossier, niet terugzenden a.u.b.)**

Geachte klant,

De handel in financiële contracten ter verrekening van verschillen - zogenaamde Contracts for Difference (CFD's) - en valuta ('Forex trading') gaat gepaard met een hoog financieel verliesrisico. Voordat u dergelijke transacties afsluit willen wij u over relevant trajecten en risico's informeren. De handel in CFD's en valuta vereist diepgaande kennis van en ervaring met complexe financiële instrumenten alsmede toereikende financiële mogelijkheden en is derhalve niet geschikt voor alle beleggers. De risicotoelichting vindt plaats:

- in het kader van de voor de CFD- en Forex trading vereiste toelating tot de handel in complexe financiële instrumenten (met het afzonderlijke formulier 'Belangrijke informatie over transacties in complexe financiële instrumenten' en eventueel een waarschuwing ten aanzien van het resultaat van de geschiktheidstoets); en
- het onderhavige formulier 'Belangrijke informatie over verliesrisico's bij de handel in CFD's en valuta (Forex trading)'

In deze risico-informatie worden hierna de volgende typische risico's beschreven:

Algemene risicowaarschuwingen voor de handel in CFD's en valuta (Forex trading)  
 CFD-handel: Specifieke risico's en voorbeelden  
 Forex trading: Specifieke risico's en voorbeelden  
 Toelichtingen en conclusie

De uiteenzettingen pretenderen niet volledig te zijn. **Lees deze risico-informatie zorgvuldig door en zorg ervoor dat u de met deze transacties verbonden risico's heeft begrepen.** Laat u zich eventueel adviseren door een onafhankelijke instantie.

#### **A. Algemene risico's bij de handel in CFD's en valuta (Forex trading)**

##### Niet-calculeerbare verliezen/koersschommelingen

**Bij een ongunstige koersontwikkeling kunt u bij de handel in CFD's en valuta aanzienlijke financiële verliezen lijden. De hoogte van een financieel verlies is van tevoren niet te bepalen.** U kunt handelen in verschillende valutaparen of CFD's op verschillende onderliggende waarden die bijv. wat betreft liquiditeit van de onderliggende markt of wat betreft volatiliteit sterk verschillen en daardoor verschillende risico's met zich meebrengen die direct van invloed kunnen zijn op de koersontwikkeling. Voordat u geld investeert en met de handel begint, dient u zich vertrouwd te maken met de specifieke risico's van de onderliggende waarden en -markten.

##### Margin/hefboomeffect (leverage)

In tegenstelling tot de fysieke koop van een effect tegen betaling van de desbetreffende waarde, hoeft u bij de handel in CFD's en valuta slechts een bepaald deel van deze waarde te deponeren als zekerheid (margin) ter dekking van het risico. Daardoor is het mogelijk een positie te verhandelen die het op te brengen kapitaal met een veelvoud overstijgt, waardoor het mogelijke rendement wordt verhoogd door het zogenaamde 'hefboomeffect' (ook wel 'leverage' genoemd). De hoogte van de margin varieert al naar gelang de aard van het instrument. Daarbij geldt een bovengrens van 100 procent (deponering van de volledige marktwaarde) en een instrument-specifieke ondergrens (het 'percentage minimum margin'). Het percentage minimum margin is afhankelijk van het instrument dan wel de herkomst van de onderliggende waarde en is gerelateerd aan de rente-, koers- en prijswijzigingsrisico's ('verliesrisico's'). De actuele percentages minimum margin zijn gepubliceerd op het desbetreffende CFD-handelsplatform.

Verdere informatie over het percentage minimum margin kunt u vinden in de documenten 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan CFD-handel' c.q. 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan Forex trading'.

De hefboomwerking biedt het voordeel dat slechts een deel van het daadwerkelijke handelsvolume dient te worden gedeponereerd en u desondanks in volle omvang kunt deelnemen in de in het contract opgenomen positie.

De handel op basis van een te deponeren margin vermindert het door u in te zetten kapitaal met een veelvoud, d.w.z. met relatief weinig middelen kan men een relatief groot handelsvolume bewegen dat uw kapitaalinzet met een veelvoud kan overstijgen. Zo kunt u buitenproportioneel profiteren van koersschommelingen. Omgekeerd betekent een grotere hefboom echter ook een buitenproportionele stijging van het verliesrisico, aangezien geringe koersschommelingen al negatieve gevolgen voor u kunnen hebben. Dat wil zeggen, u kunt het oorspronkelijk ingezette kapitaal volledig verliezen. Hoe hoger de gekozen hefboom, des te hoger is het risico het ingezette kapitaal te verliezen (het zogenaamde 'hefboom'- of 'leverage' effect).

Aanvullende verliesmogelijkheid bij opname van een krediet.

Door het gebruik van een hefboom bent u in staat om te handelen met een veelvoudig hoger volume. **Uw financiële risico verhoogt zich als u uw handelstransacties daarnaast financiert met een krediet.** Bij een voor u ongunstige waardeontwikkeling lijdt u niet alleen het verlies uit de afgesloten handelstransactie, maar moet u ook het krediet met rente terugbetalen. Vertrouw er nooit op dat u het krediet met rente terug kunt betalen uit de winsten van een handelstransactie. **Handel alleen met geld waarvan u zich het verlies daadwerkelijk kunt veroorloven.**

Politiek risico/economische gebeurtenissen

Politieke en economische gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld wijzigingen van de economische orde, grondwettelijke wijzigingen of wijzigingen van de politieke machtsverhoudingen, verkiezingsresultaten, nationale en internationale crisissituaties, revoluties en oorlogen evenals natuurrampen kunnen gevolgen hebben voor de wereldwijd met elkaar verbonden geld- en financiële markten. De hier niet-limitatief opgesomde factoren kunnen de door u gehouden posities nadelig beïnvloeden en tot een verlies leiden.

Dubieuze vordering

U draagt het economische risico dat verbonden is aan de desbetreffende execution-only transactie van flatex Bank AG (hierna: de "Bank") met de handelspartner (zie hiervoor ook 'Aanvullende voorwaarden voor de CFD-handel' c.q. 'Aanvullende voorwaarden voor Forex trading'). Als de handelspartner insolvent zou worden dan bestaat het risico dat niet alleen een door u gerealiseerde handelswinst niet kan worden gerealiseerd, maar dat ook de door u gestelde zekerheid ('margin') niet meer aan u wordt geretourneerd. Ontstane kosten worden in dit geval evenmin vergoed.

**Risico bij transacties op dezelfde dag ('daytrading')**

Bij daytrading worden CFD- en Forex-posities binnen een dag geopend en weer gesloten (transacties op dezelfde dag). Dit kan ook meerdere keren in de loop van een dag plaatsvinden. Daytrading kenmerkt zich derhalve door een groot aantal binnen één dag afgesloten CFD- of Forex-transacties. De vaak met daytrading verbonden hoge handelsactiviteit brengt bovendien het risico met zich mee dat de klant probeert om al opgetreden verliezen te compenseren met nieuwe en nog riskantere transacties, die uiteindelijk in plaats daarvan echter het kapitaalverbruik van de klant ernstig versnellen.

Op grond van de genoemde risico's moeten deze transacties nooit met een krediet worden gefinancierd. In het geval van met krediet gefinancierde daytrading-transacties is de klant in beginsel verplicht het krediet onafhankelijk van zijn succes bij de daytrading terug te betalen. Ook kunnen door de frequentie van de bij daytrading afgesloten contracten aanzienlijke transactiekosten in de vorm van provisies ontstaan, die het op de betreffende rekening beschikbaar gestelde kapitaal reduceren en winsten onmogelijk kunnen maken.

Daytrading vereist diepgaande kennis van de klant over markten, handelstechnieken en strategieën. Bij de poging om met daytrading winst te behalen concurreert de klant met name ook met professionele en financieel sterke marktdeelnemers.

**Risicoverhoging door transactiekosten en vergoedingen**

De transactiekosten en vergoedingen voor de diensten van de market maker reduceren de winstkansen van de klant. Hoe hoger de kosten per contract, des te geringer de eventuele winstkansen van de klant, want de transactiekosten en vergoedingen reduceren mogelijke winsten en verhogen eventuele verliezen.

Hoe hoger de handelsactiviteiten dan wel het aantal afgesloten contracten des te hoger zijn de transactiekosten (spread en evt. provisie), aangezien deze ontstaan per contract (c.q. voor het gehele handelsvolume) en moeten worden gedragen door de klant. Hierbij kunnen de transactiekosten snel het merendeel van het op de betreffende rekening beschikbaar gestelde kapitaal verbruiken en de kans om uiteindelijk winst te behalen aanzienlijk reduceren.

De oorzaak voor een zeer hoge handelsactiviteit kan onder andere ook zijn dat de stop-markeringen ter begrenzing van verlies (stop limit orders) in verhouding tot de volatiliteit van de onderliggende waarde te krap zijn berekend. Dit kan leiden tot hectisch in- en uitstappen in/uit contracten, met als gevolg dat er steeds opnieuw transactiekosten ontstaan die zo het op de desbetreffende rekening beschikbaar gestelde kapitaal ook kunnen verbruiken als er geen verliezen op grond van marktrisico's optreden. De winstkansen zijn in dergelijke gevallen minimaal, terwijl verliezen door transactiekosten nagenoeg onvermijdelijk zijn.

Door daytrading kan er een onevenredig hoog aantal transacties ontstaan. De transactiekosten die hierdoor ontstaan kunnen in verhouding tot het op de betreffende rekening beschikbaar gestelde kapitaal en een haalbare winst onevenredig hoog zijn.

Bij overnight aangehouden CFD- en Forex-posities zijn bovendien compensaties verschuldigd vanwege de overnight financieringskosten.

Er ontstaat dus een verhoogde belasting door extra transactiekosten en compensatiebetalingen. De winst-verliesverhouding wordt door transactiekosten en compensaties scheef getrokken in de richting van verlies, omdat transactiekosten en compensaties eerst moeten worden verdiend door voor de klant gunstige marktontwikkelingen. Als de verwachte koersontwikkeling zich niet voordoet, verhogen de ontstane transactiekosten en vergoedingen het toch al opgetreden verlies.

**Risico's bij gebruik van elektronische systemen**

Systeemfouten, systeemuitval, overdrachtsfouten, andere storingen van hardware of software of onderbreking van de internetverbinding kunnen ertoe leiden dat orders helemaal niet, moeilijk of niet tijdig kunnen worden overgedragen of uitgevoerd.

De Bank is volgens haar Algemene Voorwaarden niet aansprakelijk voor verliezen van de klant, die berusten op een volledig of gedeeltelijk falen van een of meerdere elektronisch(e) syste(m)en(en), voor zover een dergelijk falen niet is veroorzaakt door opzettelijk of grof nalatig handelen van de Bank.

Indien de klant door hemzelf ontwikkelde of door relevante aanbieders ter beschikking gestelde elektronische systemen gebruikt ter ondersteuning van zijn handelsactiviteiten, bestaan er verdere specifieke risico's.

Bij het gebruik van elektronische handelssystemen kunnen technische fouten optreden, zowel bij het genereren van automatische koop- of verkoopsignalen als bij de overdracht daarvan (bijv. als een wiskundig algoritme het handelssignaal aanmaakt in een geautomatiseerde procedure en voor een deel elektronisch overdraagt).

De controle van signalen en berekening kan slechts ex post oftewel achteraf plaatsvinden. Dergelijke technische fouten komen ten laste van de klant.

#### **Bedrijfs- en organisatierisico's**

Verder bestaan er ten nadele van de klant ook bedrijfs- en organisatierisico's, aangezien gebreken in de opbouw- en aflooporganisatie van de market maker, de Bank c.q. van de klant kunnen leiden tot onverwachte verliezen. Dit risico kan gebaseerd zijn op tekortkomingen van computer- en andere informatiesystemen, op menselijk falen en ontoereikende bedrijfsinterne controleprocedures. Zwakke plekken in de opbouw- en aflooporganisatie kunnen resulteren in een aanzienlijk verliesrisico.

#### **Faillissementsrisico van de market maker**

De klant draagt het risico van een faillissement van de market maker. Daarom bestaan er risico's door het sluiten van contracten c.q. door de onmogelijkheid om contracten te sluiten in het geval van faillissement (d.w.z. mogelijk op een voor de klant ongunstig tijdstip). Het faillissement van de market maker kan ertoe leiden dat open CFD- en of Forex-posities niet meer worden gesloten, zodat zelfs bij een positieve ontwikkeling van de positie de klant het ingezette kapitaal volledig kan verliezen.

#### **Risico's door wijziging van de regelgevende randvoorwaarden**

Tot nu toe heeft de wetgever in Duitsland de CFD-handel alleen geregeld in de vorm van prudentieel toezicht op de aanbieders daarvan, er is tot nu toe echter geen toezicht geregeld in de vorm van beperking van markttoelating tot bepaalde beleggersgroepen of een productregulering. Evenwel worden er zowel internationaal als nationaal in toenemende mate nieuwe regelgevende eisen gesteld aan de financiële markten en hun deelnemers. Daarom kan niet worden uitgesloten dat er in de toekomst wettelijke regelingen zullen zijn, die aan de CFD-handel voor aanbieders of klanten bijzondere voorwaarden stellen dan wel deze handel aan bepaalde klanten helemaal verbieden.

De European Securities and Markets Authority (ESMA) heeft ten aanzien van de CFD-handel al een beleggerswaarschuwing afgegeven ([www.esma.europa.eu](http://www.esma.europa.eu)). De Duitse nationale toezichthoudende instantie, de Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) heeft deze risicowaarschuwingen overgenomen. Achtergrond van de beleggerswaarschuwing is volgens de ESMA, dat de uiterst speculatieve CFD-handel niet alleen wordt aangeboden aan professionele klanten en klanten met omvangrijke ervaring, maar ook aan onervaren particulieren die de risico's van de uiterst speculatieve CFD-handel niet kunnen overzien.

Daarom wordt elke klant aanbevolen om niet alleen de tekst van deze basis- en risico-informatie, maar ook de volledige tekst van de beleggerswaarschuwing van de ESMA te lezen, die op [www.esma.europa.eu](http://www.esma.europa.eu) in de Duitse, Engelse en Nederlandse taal gratis beschikbaar is.

#### **Contractuele risico's op grond van de Algemene Voorwaarden**

Bij de tussen de klant en de Bank te maken afspraken gaat het om Algemene Voorwaarden in de zin van § 305 e.v. BGB (het Duitse Burgerlijk Wetboek; *Bürgerliches Gesetzbuch*). Daarom zijn deze regelingen ook onderworpen aan de inhoudelijke controle die van toepassing is op Algemene Voorwaarden. Hierdoor bestaat het risico dat afzonderlijke afspraken tussen de Bank en de klant een rechterlijke toetsing niet doorstaan. Dit kan ertoe leiden dat afzonderlijke bepalingen van deze overeenkomst niet geldig zijn.

#### **Fiscale risico's**

Ook fiscale effecten kunnen van invloed zijn op de opbrengst in de CFD-handel en kunnen afhangen van de individuele fiscale behandeling van de klant. Daarom dient de klant ook te letten op de fiscale behandeling van de door hem afgesloten transacties en deze vooraf te bespreken met zijn belastingadviseur.

Verder bestaat het risico dat toekomstige wijzigingen, aanvullingen en/of nieuwe invoeringen van EU-richtlijnen, dubbelbelastingverdragen, belastingwetten, afwijkende interpretaties van bestaand recht door de financiële autoriteiten of rechterlijke beslissingen in financiële zaken een nadelige invloed op de fiscale behandeling van opbrengsten uit CFD's voor klanten hebben.

#### **Informatierisico en risico van verkeerde inschatting**

Bij elke transactie kan ontbrekende, onvolledige of verkeerde informatie tot verkeerde beslissingen van de klant leiden. De klant kan te maken krijgen met verkeerde informatie door toegang tot onbetrouwbare informatiebronnen, door verkeerde interpretatie bij de beoordeling van oorspronkelijk juiste informatie of door overdrachtsfouten. Ook kan een informatierisico ontstaan door een teveel of tekort aan informatie of ook door gegevens die niet meer actueel zijn.

#### **Onvermijdbaarheid van risico's**

Vanwege het uiterst speculatieve karakter van de CFD- en Forexhandel zijn risico's noch door advisering, noch door technische voorzieningen, noch door het gebruik van computerprogramma's uit te sluiten. Ook bij toereikende risicospreiding door handel in verschillende onderliggende waarden en hun assetklassen kunnen de hier beschreven risico's niet worden gereduceerd of geëlimineerd.

In het kader van haar commissieopdracht is de Bank in het geval van faillissement van de handelspartner bevoegd om vorderingen uit de execution-only transactie jegens de handelspartner aan te melden en is eveneens bevoegd om eventueel bestaande aanspraken uit de depositogarantie of beleggerscompensatie voor uw rekening aan te melden. Alternatief behoudt de Bank zich het recht voor haar verplichtingen als commissionair aan u te vervullen door overdracht van haar rechten uit de execution-only transactie. U heeft het recht om van de Bank overdracht van deze rechten te verlangen.

### **B. Kennismaking met de CFD-handel**

#### **1. Historische informatie**

De huidige financiële contracten ter verrekening van verschillen (in het Engels, 'Contract for Difference', hierna ook 'CFD' of 'contract' genoemd) vinden hun oorsprong in de 1980er jaren in Londen. Daar werden CFD's aanvankelijk door professionele marktdeelnemers als kostenefficiënt hefboom-instrument ingezet in de buitenbeurs OTC-handel (over-the-counter-handel), om uitzonderingsgevallen te bereiken waarin volgens het Britse recht zegelbelasting (Stamp duty reserve tax) voor op de beurs verhandelde effecten van toepassing was. Daarbij profiteerden institutionele marktdeelnemers van de omstandigheid dat voor dergelijke koersverschiltransacties geen fysieke levering van de betreffende onderliggende waarde vereist was. Toentertijd maakten professionele beleggers, die speculeerden op vallende koersen van de betreffende onderliggende waarden (short posities), al gebruik van dergelijke koersverschiltransacties, om extra kosten voor eventuele effectenleningen te vermijden. Sinds einde 1990er jaren werden CFD's in toenemende mate toegankelijk voor een breder beleggerspubliek. De technische handelsmogelijkheden van het internet versterkten deze ontwikkeling, die tot vandaag aanhoudt.

#### **2. Basisinformatie**

Een CFD is een financieel contract ter verrekening van het verschil tussen de koopprijs en verkoopprijs van een financieel instrument met een in beginsel onbeperkte looptijd, waarmee gespeculeerd kan worden op prijswijzigingen van bijvoorbeeld effecten, indexen, wisselkoersen, staatsobligaties, obligaties, rente futures, grondstoffen, goederen en andere relevante andere waarden zonder deze zelf te bezitten. U verkrijgt derhalve ook geen rechten op of voortvloeiend uit de onderliggende waarde (bijv. stemrecht op de algemene vergadering).

Met financiële contracten ter verrekening van verschillen kunt u zowel op koerswinsten (zogenaamd 'long gaan', kooppositie) als op koersverliezen (zogenaamd 'short gaan', verkooppositie) van de onderliggende waarde (underlying) inzetten. Bij CFD long posities profiteert u van stijgende koersen, maar realiseert u een verlies als de koersen vallen. Met CFD short posities profiteert u van vallende koersen, omgekeerd verliest u echter als de koersen stijgen.

CFD's behoren tot de zogenaamde over-the-counter-producten (OTC-producten), d.w.z. de handel vindt niet plaats op een beurs, maar direct tussen de desbetreffende partijen (zie hiervoor het document 'Aanvullende voorwaarden voor de CFD-handel').

#### **3. Rol van de Commerzbank AG (market maker) en de Bank (intermediair)**

De afwikkeling van CFD's vindt juridisch gezien plaats op twee niveaus:

De klant sluit met de Bank een commissieovereenkomst, op grond waarvan de Bank door het openen en sluiten van CFD-posities door de klant wordt opgedragen, voor zijn rekening CFD's af te sluiten met de market maker tegen de op het handelsplatform geplaatste en in het voorwaardenoverzicht opgenomen voorwaarden ('commissieovereenkomst'). Ter uitvoering van deze commissieovereenkomst sluit de Bank omgekeerde CFD's met de market maker in eigen naam maar voor rekening van de klant ('execution-only').

De klant neemt dus economisch de positie in alsof de klant zelf partij is bij het contract met de market maker.

Tussen de market maker en de klant ontstaat geen contractuele relatie, want alleen de Bank is contractspartner van de klant. De klant kan op grond van de commissieovereenkomst dus geen directe aanspraken jegens de market maker doen gelden. Dit geldt voor alle contractuele

aanspraken die voortvloeien uit het afsluiten van CFD-transacties op het handelsplatform. De CFD-handel vindt in economisch opzicht tussen de market maker en de klant plaats. De market maker plaatst koersen op het handelsplatform waartegen hij in beginsel bereid is CFD-posities te openen en te sluiten ('contractkoersen'). De plaatsing van koersen op het handelsplatform vestigt echter geen verplichting van de market maker tot het afsluiten van CFD's. De plaatsing van koersen op het handelsplatform wordt juridisch gezien beschouwd als verzoek van de market maker aan de intermediair om een aanbod te doen tot het afsluiten van CFD's op basis van de uitvoeringsvoorwaarden, die zijn overeengekomen tussen de market maker en de intermediair c.q. de intermediair en de klant.

#### 4. Zekerheidstelling (margin) en hefboomwerking (leverage)

Bij de CFD-handel is de klant verplicht via de Bank voor elke open CFD-positie een **zekerheid te stellen**.

Deze zekerheidstelling wordt **margin** genoemd. De zekerheid dient als waarborg voor de vervulling van lopende verplichtingen van de klant jegens de Bank c.q. de market maker uit open CFD-posities. De hoogte van de margin is wederom gerelateerd aan de assetklasse van de onderliggende waarde. De margin wordt pas als zekerheid voor CFD-posities van de klant gebruikt, als deze ook op het handelsplatform is weergegeven. De margin bedraagt slechts een fractie van de betreffende CFD-positie, dus van de contractkoers van de geopende CFD-positie. De klant heeft bij de CFD-handel dus de mogelijkheid om met eenzelfde kapitaalinzet meer kapitaal op de markten te bewegen als met een directe investering in een onderliggende waarde. Dit kenmerk van de CFD-handel beschrijft de hefboomwerking (leverage). Daarbij kan de klant met open CFD-posities zowel deelnemen aan stijgende als aan vallende koersen van verschillende onderliggende waarden. De hoogte van de marginvereiste van een CFD-positie wordt bepaald door de positiewaarde van een CFD-positie in de afwikkelingsvaluta te vermenigvuldigen met de marginparameter. De marginparameter is in principe een vast percentage dat is opgenomen in het instrumentenoverzicht op het handelsplatform.

De contractkoers voor de voortdurende berekening van de marginvereiste van CFD long posities is de verkoopkoers (bid) en voor CFD short posities de koopkoers (ask). De vreemde valutakoers bij CFD long posities is de koopkoers (ask) van de basisvaluta en bij CFD short posities de verkoopkoers (bid) van de basisvaluta.

In afwijking hiervan vindt bij het openen van een positie de berekening van de marginvereiste van CFD long posities plaats op basis van de koopkoers (ask) en voor CFD short posities op basis van de verkoopkoers (bid). De vreemde valutakoers bij CFD long posities is de verkoopkoers (bid) van de basisvaluta en bij CFD short posities de koopkoers (ask) van de basisvaluta.

Verhoging van de marginparameter is bijvoorbeeld mogelijk:

- als er buitengewone koersbewegingen of liquiditeitsverliezen op een referentiemarkt hebben plaatsgevonden of er reden is om aan te nemen dat deze zullen plaatsvinden,
- rekening houdend met de marktomgeving van de onderliggende waarde, met name de marktdiepte en de op referentiemarkten genoteerde koersen evenals de kosten van eventuele hedge transacties, een aanpassing nodig is.

Verhoging van de marginparameter is ook mogelijk bij open CFD-posities van de klant. Elke verhoging van de marginparameter wordt de klant aangekondigd door plaatsing op het handelsplatform en wordt opgenomen in het instrumentenoverzicht.

#### 5. Overnight margin

Ter begrenzing van risico's uit overnight posities wordt een overnight margin vastgesteld.

De overnight margin wordt in beginsel analoog aan de margin berekend en is onderdeel van de door de klant te stellen zekerheid. Bij de berekening van de overnight margin wordt echter een overnight marginparameter toegepast. De overnight marginparameter bedraagt maximaal de tienvoudige waarde van de marginparameter en is te vinden in de instrumentendetails ('reguliere overnight margin').

De overnight margin treedt op zijn vroegst 30 minuten voor het einde van de handelstijd van de desbetreffende CFD in werking. Een afzonderlijke melding op het platform hoeft niet plaats te vinden.

Met de handelsstart van de CFD op de volgende handelsdag is de overnight margin niet meer van toepassing en vindt de marginberekening weer plaats op de reguliere manier.

Er kan een verhoogde overnight margin boven de reguliere overnight margin worden toegepast ('verhoogde overnight margin') als de klant volgens de market maker en de intermediair regelmatig en systematisch overnight posities aanhoudt ter begrenzing van zijn marktrisico.

#### 6. Margin call

Als er verliezen door koersschommelingen optreden, bijv. vallende koersen bij long of stijgende koersen bij short handelsposities, is het mogelijk dat het door de klant als zekerheid gestelde kapitaal niet meer voldoende is om de noodzakelijk geworden margin-verplichtingen te vervullen, omdat de margin wordt verrekend met de optredende verliezen.

Het totale kapitaal van de klant moet te allen tijde het minimumkapitaal van de klant overstijgen. Zodra onderschrijding van het minimumkapitaal dreigt, wordt de klant normaliter door een mededeling op het handelsplatform gewezen op de dreigende onderschrijding ('margin call'). Door een margin call kan de klant ook zo tijdig mogelijk reageren op voor hem negatieve markt- c.q. koersontwikkelingen en wordt hij gewezen op het verhoogde risico van verlies van zijn ingezette kapitaal c.q. van zijn totale kapitaal. Een dergelijke margin call wordt automatisch via het handelsplatform afgegeven als het risico van onderschrijding van het minimumkapitaal bestaat. Een verplichting tot het verzenden van een margin call bestaat echter niet. Met name bij snelle en heftige koersbewegingen kan een tijdig afgeven van de margin call niet worden gegarandeerd.

De klant ontvangt de **margin calls** op het handelsplatform. Aanvullend kan dit bijv. per e-mail plaatsvinden. Bij een automatische positiesluiting ontvangt de klant het bericht bovendien door middel van een zich openend pop-upvenster.

- **Margin call level 1** ('koersontwikkeling nauwlettend volgen') ontvangt de klant als 50% van het totale kapitaal als margin wordt gebruikt.
- **Margin call level 2** ('automatische positiesluiting mogelijk') wordt afgegeven als 80% van het totale kapitaal van de klant als margin wordt gebruikt.
- **Margin call level 3** is verbonden met automatische sluiting van een positie als het kapitaal niet meer voldoende is om de margin-verplichtingen te vervullen. Zodra meer dan 100% van het totale kapitaal nodig is als margin (vrij kapitaal < 0) vindt onmiddellijk een automatische positiesluiting plaats volgens de volgende regel:

De klant heeft echter geen aanspraak op een margin call. In zoverre is de klant altijd zelf verantwoordelijk voor de actualisering van controles van zijn open CFD-posities. In het geval van negatieve koers- of marktontwikkelingen bij uitblijvende margin calls stijgt immers het risico van de klant dat hij verliezen gaat lijden. De klant moet daarom in staat en bereid zijn aanzienlijke tijdsinspanningen te accepteren om voortdurend zijn CFD-posities te beheren en te controleren.

#### **7. Gedwongen liquidatie**

Open CFD-posities van de klant kunnen geheel of gedeeltelijk worden gesloten ('gedwongen liquidatie') als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- het totale kapitaal onderschrijdt het minimumkapitaal en een benodigde verhoging van de zekerheidstelling heeft niet tijdig plaatsgevonden; of
- onderschrijding van het minimumkapitaal dreigt. Het risico van onderschrijding is tenminste altijd dan voorhanden, als het minimumkapitaal meer dan 90% van het totale kapitaal afdekt.

De gedwongen liquidatie van een open CFD-positie vindt automatisch plaats en wordt uitsluitend meegedeeld via het handelsplatform van de market maker. Daarbij worden alle open CFD-posities van een onderliggende waarde steeds volledig gedwongen geliquideerd. De open CFD-posities worden volledig gedwongen geliquideerd in afnemende omvang (d.w.z. als eerste de CFD-positie met de hoogste marginvereiste, waarbij eerst alle posities worden gesloten waarvan de referentiemarkt geopend is en waarvoor toereikend liquiditeit in het orderboek voorhanden is), totdat het totale kapitaal het minimumkapitaal weer overstijgt.

De gedwongen liquidatie dient in eerste instantie om verliesrisico's te reduceren en wel zowel aan de kant van de klant als aan de kant van de market maker en de Bank. De klant heeft echter geen recht op een automatische gedwongen liquidatie. Ook om deze reden is het raadzaam open CFD-posities voortdurend en tijdig te controleren, aangezien de verantwoordelijkheid voor een tijdig sluiten van CFD-posities uitsluitend bij de klant berust.

Een gedwongen liquidatie verhindert ook niet in elk geval het verlies van het totale kapitaal.

#### **C. Specifieke risico's CFD-handel**

De volgende specifieke risicowaarschuwingen voor de handel in CFD's moeten als aanvulling op de hiervoor omschreven algemene risico's bij de handel in CFD's en valuta (forex trading) worden beschouwd:

##### Rollover

CFD's hebben met uitzondering van CFD's op futures geen begrensde looptijd. Bij CFD's op futures moet de klant erop letten dat hij dergelijke CFD's zelf sluit voor afloop van het contract. Indien de klant dit achterwege laat worden alle open CFD-posities automatisch geliquideerd tegen de vastgestelde slotkoers. Bovendien vindt ook geen automatische rollover plaats, d.w.z. het sluiten en openen van nieuwe CFD-posities in de eerstvolgende future. Dat betekent dat de klant zelf actief moet worden als hij verder wil handelen in CFD's op dergelijke onderliggende waarden.

##### Marktprijsrisico

Het marktprijsrisico is het aan het CFD inherente risico van wijziging van de waarde van het CFD door een koerswijziging van de onderliggende waarde van het CFD. De door de moderne communicatietechnologie mogelijke korte reactietijden en het grote aantal marktdeelnemers kunnen

op een handelsdag leiden tot aanzienlijke koersschommelingen, zoals deze anders alleen te zien zijn over langere periodes. Hierin ligt een bijzonder risico van de CFD-handel. Het is niet voldoende dat men de tendensen van de markt goed inschat op de middellange of lange termijn, veeleer kunnen de intraday koersbewegingen ertoe leiden dat de gedeponeerde margin niet voldoende is en een gedwongen liquidatie plaatsvindt.

#### Wisselkoersrisico's

**Door wisselkoersschommelingen kan uw financiële verliesrisico zich bovendien verhogen als uw verplichtingen of aanspraken uit financiële contracten ter verrekening van verschillen op onderliggende waarden lopen die genoteerd zijn in buitenlandse valuta.** Hoewel u mogelijk met uw CFD-positie in een vreemde valuta winst heeft behaald, is het mogelijk dat deze zich egaliseert of zelfs in verlies verandert nadat uw CFD-positie bij afrekening van de transactie werd omgerekend in de basisvaluta Euro. Omrekening wordt direct automatisch uitgevoerd.

#### Afwijkende handelstijden op de referentiemarkt

Het openen van nieuwe of het sluiten van bestaande CFD-posities is in eerste instantie alleen mogelijk tijdens de handelstijden van de referentiemarkt voor de onderliggende waarde. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de beperking op grond van de handelstijden voor CFD's (zie hiervoor het document 'Aanvullende voorwaarden voor de CFD-handel'). Daarmee bestaat bij handelstijden voor CFD's afwijkende handelstijden op de referentiemarkt het risico dat eventueel niet direct gereageerd kan worden op nieuwere, tussentijdse ontwikkelingen en daarom verliezen optreden.

#### Overnight gap

Met 'overnight gap' wordt het koersverschil bedoeld tussen de slotkoers van een handelsdag en de openingskoers van de volgende handelsdag. Een dergelijk koersverschil kan voortvloeien uit veel verschillende factoren. Als u een CFD-positie tot na het handelsslot aanhoudt, draagt u ook het risico van dit koersverschil. Ook hier kan het koersverschil voor u van voordeel zijn voor zover de koersbeweging overeenkomt met uw opstelling (CFD long positie of CFD short positie). Als de koersbeweging niet de opstelling volgt van uw CFD-positie, heeft het koersverschil een dienovereenkomstig nadelige invloed. Zodra de handel op de volgende handelsdag wordt hervat en de eerste koersbepaling plaatsvindt, wordt een waardering van uw CFD-posities uitgevoerd. Ten gevolge van deze waardering kan het komen tot een directe gedwongen liquidatie, aangezien het door u beschikbaar gestelde kapitaal niet meer voldoende is om de CFD-positie in stand te houden.

#### Opschorting van de handel

Als de handel in de onderliggende waarde van een CFD op de relevante referentiemarkt in opdracht van de beursorganen tijdelijk wordt opgeschort, vinden ook geen koersbepalingen plaats binnen het handelsplatform. In zoverre bestaat het risico dat u de door u gehouden CFD-positie in de betreffende onderliggende waarden niet kunt sluiten door middel van een omgekeerde transactie. Bovendien bestaat het gevaar dat de betreffende onderliggende waarde na hervatting van de handel met een aanzienlijke prijsverlaging c.q. prijsverhoging wordt verhandeld. Al naar gelang of u een CFD short positie of een CFD long positie houdt, kan dit voor u van nadeel zijn en direct leiden tot verbruik van het ingezette kapitaal. Technische storingen kunnen er eveneens toe leiden dat er binnen het elektronische handelsplatform geen koersbepaling kan plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een storing van de gegevensstromen van de referentiemarkten.

#### Liquiditeitsrisico

Het gevaar bestaat dat door u gehouden CFD-posities niet of slechts gedeeltelijk kunnen worden geliquideerd omdat er geen handel in de desbetreffende onderliggende waarde plaatsvindt. Dit risico wordt bijv. merkbaar als de handel in de onderliggende waarde op de referentiemarkt wordt beperkt ('opschorting van de handel/deviezenrestricties/conversiebeperkingen'). Dit risico kan met name dan bestaan als het gaat om illiquide markten met een relatief hoog verschil tussen koop- en verkoopkoers of als een bijzonder hoge handelsomvang de marktprijs ernstig beïnvloedt.

#### Valutarisico buiten de handelstijd van de onderliggende waarde

Als u een CFD-positie in een vreemde valuta tot na het handelsslot houdt, draagt u bovendien het risico dat de CFD-positie zich nadelig voor u kan ontwikkelen vanwege het feit dat deze in vreemde valuta is. Er vindt weliswaar buiten de handelstijden op de referentiemarkt geen handel in de onderliggende waarde en zodoende ook geen wijziging van de eigenlijke koers plaats, maar er wordt wel verder gehandeld in de onderliggende vreemde valuta. Hierdoor kan uw CFD-positie op elk moment positief of negatief worden beïnvloed. U moet er rekening mee houden dat u steeds verplicht bent om passende zekerheden gereed te houden voor de instandhouding van uw CFD-posities.

#### **Risico van compensatiebetaling voor dividenden en risico kapitaalmaatregel**

Indien de klant bij de koop c.q. verkoop van Duitse of niet-Duitse aandelen-CFD's op de peildatum voor dividend na handelsslot een CFD short positie op een aandeel houdt, worden compensatiebetalingen ter hoogte van 100% van de uitgekeerde dividenden afgetrokken van de CFD-rekening van de klant. Bij CFD long posities op een Duits aandeel bestaat dit risico niet, omdat de klant op de datum van dividenduitkering een creditering van 85% van de uitgekeerde dividenden op zijn CFD-rekening ontvangt. Indien de klant op de peildatum voor dividend een CFD long positie op een niet-Duits aandeel houdt, kan hij vanwege de verschillende belastingwetgeving

van de betreffende landen op de datum van dividenduitkering een creditering van 85% van de uitgekeerde dividenden ontvangen. Een klant die deelneemt aan CFD-handel heeft met betrekking tot deze aandelen noch stemrechten, noch aanspraak op deelname aan de algemene vergadering. De market maker c.q. intermediair houdt rekening met alle gevolgen van aan het einde van de handelsdag getroffen kapitaalmaatregelen ten aanzien van de door de klant gehouden CFD-posities. In het geval van een dergelijke kapitaalmaatregel wordt de CFD-positie van de klant automatisch gesloten en worden alle nog open orders geannuleerd. In de regel kan op de volgende handelsdag weer in het CFD worden gehandeld, maar er vindt geen automatische heropening van de CFD-positie van de klant plaats.

#### **Referentiemarkt- en referentiekoeersrisico's**

Vanwege de afhankelijkheid van CFD-posities van de ontwikkelingen van de concrete referentiemarkten en referentiekoeersen die betrekking hebben op de betreffende onderliggende waarde, hebben ook alle risico's en onzekerheden op deze referentiemarkten en koersschommelingen van de referentiekoeers rechtstreekse gevolgen voor de CFD-handel van de klant.

De CFD-handel vindt in beginsel plaats binnen het kader van de aangegeven kantoortijden van het handelsplatform. Beperkingen van deze kantoortijden zijn echter voor enkele CFD's mogelijk, als voor deze CFD's slechts de handelstijd op de referentiemarkt geldt. Door afwijkende handelstijden op de referentiemarkt kunnen daarom bijzondere risico's ontstaan, omdat de klant niet direct kan reageren op tussentijdse ontwikkelingen op de referentiemarkt, waartoe met name sterke koersschommelingen behoren, en daardoor kunnen verliezen voor de klant ontstaan. De market maker is niet verplicht om op een wettelijke feestdag op een referentiemarkt koersen op het handelsplatform te plaatsen. Indien daardoor een koersbepaling achterwege blijft kan de belegger open handelsposities, met name overnight posities, niet sluiten en zodoende eventueel verlies lijden.

Bovendien bestaat het risico dat een onderliggende waarde op de desbetreffende referentiemarkt in opdracht van de verantwoordelijke beursorganen tijdelijk wordt opgeschort. In dit geval wordt ook op het handelsplatform geen koers bepaald door de market maker (vgl. ook risico's bij bepaling contractkoers). Ook technische storingen op de referentiemarkten kunnen ertoe leiden dat geen koersbepaling plaatsvindt op het handelsplatform van de market maker.

Door deze omstandigheden loopt de klant het risico dat open CFD-posities niet op tijd kunnen worden gesloten door middel van een omgekeerde positie of dat de koers na hervatting van de handel met enorme prijsverhogingen of -verlagingen te maken heeft.

#### **Risico's bij bepaling contractkoers**

De market maker bepaalt de contractkoersen door het toepassen van verhogingen c.q. verlagingen op de referentiekoeersen, rekening houdend met de betreffende marktdiepte. Door buitengewone koersbewegingen of bij liquiditeitsverliezen op de referentiemarkt kan de market maker de maximale hoogte van deze verhogingen en verlagingen opnieuw vastleggen. Dit leidt tot gewijzigde contractkoersen waarmee de CFD-posities verhandeld kunnen worden.

Bovendien bestaat het risico dat de market maker in het geval van een marktverstoring de bepaling van contractkoersen beperkt of opschort. Marktverstoring betekent de opschorting of beperking van de handel in de onderliggende waarde op de relevante referentiemarkt. Het risico van een beperking of opschorting van de bepaling van een contractkoers door de market maker bestaat ook als een tijdelijk verlies van liquiditeit of buitengewone volatiliteit op de referentiemarkt te verwachten valt. De beperking of opschorting van de bepaling van contractkoersen door de market maker leidt ertoe dat de klant slechts beperkt of helemaal niet kan handelen in de betrokken CFD-posities.

Uiteindelijk bestaat ook het risico dat de market maker in de toekomst helemaal geen contractkoersen meer bepaalt voor een onderliggende waarde. Dit leidt ertoe dat op het handelsplatform niet meer gehandeld kan worden in CFD-posities met deze onderliggende waarden.

#### **D. Voorbeelden CFD-handel**

##### - CFD's op Duitse aandelen - voorbeeld A: Koop

U bent van mening dat de koers van aandeel X gaat stijgen en besluit om 1.000 CFD's op aandeel X te kopen ('long'). De actuele notering (koersbepaling) van het CFD bedraagt 10,48 tot 10,50 EUR.

Koop:

1.000 X-CFD's tegen 10,50 EUR

Het contractvolume bedraagt in totaal 10.500,00 EUR (1.000 x 10,50). Het marginpercentage bedraagt 5%, wat voor u een twintigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 525,00 EUR (10.500 x 5%). De margin wordt tijdens de looptijd van de CFD-positie geblokkeerd.

De commissie bedraagt 5,25 EUR (0,05% van het contractvolume, minstens 5,00 EUR).

Houd er rekening mee dat de voor het openen van de positie te betalen commissie niet is inbegrepen in de berekening van het voor het openen van de positie benodigde vrije kapitaal. De commissie wordt aanvullend in rekening gebracht.



U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit bovendien de CFD-positie ook na openingstijd (overnight) in stand te houden. Het overeengekomen rentetarief bedraagt 3,50 procentpunten + valutatarief. In de nabeurshandel wordt het aandeel X door verschillende beleggingsondernemingen lager gewaardeerd, wat de koers van aandeel X op de volgende dag nadelig beïnvloedt. De eerste notering bij handelsopening valt dienovereenkomstig naar 10,00 tot 10,02 EUR. U besluit om de 1.000 CFD's te verkopen tegen 10,00 EUR, waardoor een verlies voor u ontstaat.

Verkoop (sluiten van de CFD-positie):

1.000 X-CFD's tegen 10,00 EUR, het contractvolume bedraagt 10.000,00 EUR.

Verschil: 0,50 EUR (10,50 - 10,00)

De commissie bedraagt 5,00 EUR (0,05% van het contractvolume, minstens 5,00 EUR).

Verlies:

Het verlies uit deze transactie bedraagt 500,00 EUR (0,50 x 1.000). Dit wordt afgetrokken van uw CFD-handelsrekening. In totaal heeft u voor het openen en sluiten commissies ter hoogte van 10,25 EUR betaald.

De tijdens de looptijd van uw CFD geblokkeerde margin wordt vrijgegeven en staat weer tot uw beschikking.

Financieringskosten:

De slotkoers van de CFD-positie lag bij 10,80 EUR. Daarmee bedraagt de tegenwaarde van de positie 10.800 EUR (hefboom-volume). Aangezien u de CFD-positie tot na openingstijd heeft aangehouden (overnight) ontstaan er voor u financieringskosten ter hoogte van 1,06 EUR bij een aangenomen Eonia-rentetarief van 0,07% (3,50% + 0,07%) x hefboom-volume 10.800 EUR/365 dagen, die worden afgetrokken van uw totale kapitaal.

Verdere informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

#### - CFD's op Duitse aandelen - voorbeeld B: Verkoop

U gaat ervan uit dat de koers van aandeel Y zal vallen. U besluit om 1.000 CFD's op het aandeel Y te verkopen ('short'). De actuele notering van het CFD bedraagt 71,42 tot 71,44 EUR.

Verkoop:

1.000 Y-CFD's tegen 71,42 EUR

Het contractvolume bedraagt in totaal 71.420,00 EUR. (1.000 x 71,42).

Het marginpercentage bedraagt 5%, wat voor u een twintigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 3.571,00 EUR (71.420 x 5%). De margin wordt tijdens de looptijd van de CFD-positie geblokkeerd.

De commissie bedraagt 35,71 EUR (0,05% van het contractvolume, minstens 5,00 EUR).

U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit de CFD-positie open te houden tot na openingstijd (overnight). Het koersverloop van het aandeel Y voldoet aan uw verwachtingen, de notering op de volgende dag valt naar 70,78 tot 70,80 EUR.

Voor het sluiten van uw CFD-positie besluit u een dienovereenkomstig omgekeerde transactie af te sluiten en de 1.000 Y-CFD's tegen 70,80 EUR te kopen, waardoor u winst realiseert.

Koop (sluiten van de CFD-positie):

1.000 Y-CFD's tegen 70,80 EUR, het contractvolume bedraagt 70.800,00 EUR.

Verschil: 0,62 EUR (71,42 - 70,80)

De commissie bedraagt 35,40 EUR (0,05% van het transactievolume, minstens 5,00 EUR).

Winst:

De winst uit deze transactie bedraagt 620,00 EUR (0,62 x 1.000). Deze wordt op uw CFD-handelsrekening bijgeschreven. In totaal heeft u voor het openen en sluiten commissies ter hoogte van 71,11 EUR betaald.

De tijdens de looptijd van uw CFD geblokkeerde margin wordt vrijgegeven en staat weer tot uw vrije beschikking.

Financieringskosten:

De slotkoers van de CFD-positie lag bij 71,20 EUR. Daarmee bedraagt de tegenwaarde van de positie 71.200 EUR (hefboom-volume). Aangezien u de CFD-positie tot na openingstijd heeft aangehouden (overnight) ontstaan er voor u financieringskosten ter hoogte van 6,69 EUR bij een aangenomen Eonia-rentetarief van 0,07% (3,50% - 0,07%) x hefboom-volume 71.200 EUR/365 dagen, die worden afgetrokken van uw totale kapitaal.

Informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

- CFD's op een Amerikaans aandeel - voorbeeld A: Koop

U bent van mening dat de koers van aandeel X gaat stijgen en besluit om 1.000 CFD's op aandeel X te kopen ('long'). De actuele notering (koersbepaling) van het CFD bedraagt 112,84 tot 112,86 USD. Verder bedraagt de omrekeningskoers 1,1272 EUR/USD.

Koop (openen van de CFD-positie):

1.000 X-CFD's tegen 112,86 USD

Het contractvolume bedraagt in totaal 112.860,00 USD (1.000 x 112,86 USD) c.q. 100.124,20 EUR (112.860,00 USD/1,1272). Het marginpercentage bedraagt 5%, wat voor u een twintigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 5.006,21 EUR (100.124,20 x 5%). De margin wordt geblokkeerd zolang de long positie in deze CFD open is. Voor de berekening van de margin voor de open long positie wordt de relevante marktprijs gebruikt (biedkoers).

De commissie bedraagt 50,06 EUR (0,05% van het contractvolume (EUR), minstens 5,00 EUR).

Houd er rekening mee dat de voor het openen van de positie te betalen commissie niet is inbegrepen in de berekening van het voor het openen van de positie benodigde vrije kapitaal. De commissie wordt aanvullend in rekening gebracht.

U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit bovendien de CFD-positie ook na openingstijd (overnight) in stand te houden. Het overeengekomen rentetarief bedraagt 3,50 procentpunten + valutatarief. In de nabeurshandel wordt het aandeel X door verschillende beleggingsondernemingen lager gewaardeerd, wat de koers van aandeel X op de volgende dag nadelig beïnvloedt. De eerste notering bij handelsopening valt dienovereenkomstig naar 110,22 tot 110,24 USD. U besluit om de 1.000 CFD's te verkopen tegen 110,22 USD, waardoor een verlies voor u ontstaat.

Verkoop (sluiten van de CFD-positie):

1.000 X-CFD's tegen 110,22 USD, het contractvolume bedraagt 110.220,00 USD c.q. 97.782,11 EUR (110.220,00 USD / 1,1272).

Verschil: 2,64 USD (112,86 - 110,22)

De commissie bedraagt 48,89 EUR (0,05% van het contractvolume (EUR), minstens 5,00 EUR).

Verlies:

Het verlies uit deze transactie bedraagt 2.342,09 EUR (2,64 USD x 1.000/1,1272). Dit wordt afgetrokken van uw CFD-handelsrekening. In totaal heeft u voor het openen en sluiten commissies ter hoogte van 98,95 EUR betaald.

De tijdens het bestaan van uw CFD geblokkeerde margin wordt vrijgegeven en staat weer tot uw beschikking.

Financieringskosten:

De slotkoers van de CFD-positie lag bij 113,12 USD. Daarmee bedroeg de tegenwaarde van de positie bij handelsslot 113.120,00 USD c.q. 100.354,86 EUR (hefboom-volume). Aangezien u de CFD-positie tot na openingstijd heeft aangehouden (overnight) ontstaan er voor u financieringskosten ter hoogte van 9,82 EUR bij een aangenomen VS-rentetarief van 0,07% (3,50% + 0,07%) x hefboom-volume 100.354,86 EUR/365 dagen, die worden afgetrokken van uw totale kapitaal.

Verdere informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

- CFD's op een Amerikaans aandeel - voorbeeld B: Verkoop

U gaat ervan uit dat de koers van aandeel Y zal vallen. U besluit om 1.000 CFD's op het aandeel Y te verkopen ('short'). De actuele notering van het CFD bedraagt 71,42 tot 71,44 USD. Verder bedraagt de omrekeningskoers 1,1185 EUR/USD.

Verkoop (openen van de CFD-positie):

1.000 Y-CFD's tegen 71,42 USD

Het contractvolume bedraagt in totaal 71.420,00 USD (1.000 x 71,42) c.q. 63.853,38 EUR (71.420,00 USD/1,1185).

Het marginpercentage bedraagt 5%, wat voor u een twintigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 3.192,67 EUR (63.853,38 x 5%). De margin wordt geblokkeerd zolang de short positie in deze CFD open is. Voor de berekening van de margin voor de open short positie wordt de relevante marktprijs gebruikt (laatkoers).

De commissie bedraagt 31,93 EUR (0,05% van het contractvolume, minstens 5,00 EUR).

U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit de CFD-positie open te houden tot na openingstijd

(overnight). Het koersverloop van het aandeel Y voldoet aan uw verwachtingen, de notering op de volgende dag valt naar 70,78 tot 70,80 USD.

Voor het sluiten van uw CFD-positie besluit u een dienovereenkomstig omgekeerde transactie af te sluiten en de 1.000 Y-CFD's tegen 70,80 USD te kopen, waardoor u winst realiseert.

Koop (sluiten van de CFD-positie):

1.000 Y-CFD's tegen 70,80 USD, het contractvolume bedraagt 70.800,00 USD.

Verschil: 0,62 USD (71,42 - 70,80)

De commissie bedraagt 31,65 EUR (0,05% van het contractvolume, minstens 5,00 EUR).

Winst:

De winst uit deze transactie bedraagt 554,31 EUR (0,62 x 1.000 / 1,1185). Deze wordt op uw CFD-handelsrekening bijgeschreven. In totaal heeft u voor het openen en sluiten commissies ter hoogte van 63,58 EUR betaald.

De tijdens het bestaan van uw CFD geblokkeerde margin staat weer tot uw beschikking.

Financieringskosten:

De slotkoers van de CFD-positie lag bij 71,20 USD. Daarmee bedroeg de tegenwaarde van de positie bij handelsslot 71.200 USD c.q. 63.656,68 EUR (hefboom-volume). Aangezien u de CFD-positie tot na openingstijd heeft aangehouden (overnight) ontstaan er voor u financieringskosten ter hoogte van 5,98 EUR bij een aangenomen VS-rentetarief van 0,07% (3,50% - 0,07%) x hefboom-volume 63.656,68 EUR/365 dagen, die worden afgetrokken van uw totale kapitaal.

Informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

#### - CFD's op een vreemde valuta (EUR/USD) - voorbeeld A: Koop

U bent van mening dat de EUR/USD (afkorting: EUR/USD) gaat stijgen en besluit om de basisvaluta te kopen tegen een handelswaarde van 10.000 EUR ('long'). De actuele notering (koersbepaling) van het CFD bedraagt 1,4206 tot 1,4207.

Koop (openen van de CFD-positie):

10.000 EUR tegen 1,4207 USD

Het transactievolume bedraagt 14.207,00 USD (1,4207 x 10.000).

Het marginpercentage bedraagt 2%, wat voor u een vijftigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 200 EUR (10.000 x 2%). De margin wordt geblokkeerd zolang de long positie in deze CFD open is. Voor de berekening van de margin voor de open long positie wordt de relevante marktprijs gebruikt.

Bij Forex CFD-posities worden geen orderkosten in rekening gebracht.

U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit bovendien de CFD-positie ook na openingstijd (overnight) in stand te houden. De dollarkoers ontwikkelt zich niet zoals u heeft verwacht. De eerste notering bij handelsopening van de EUR/USD is gevallen naar 1,4109 tot 1,4110 EUR. U besluit om het EUR/USD CFD te verkopen tegen 1,4109 EUR, waardoor een verlies voor u ontstaat.

Verkoop (sluiten van de CFD-positie):

10.000 EUR tegen 1,4109 EUR, het transactievolume bedraagt 14.109,00 USD.

Verschil: 0,0098 USD (1,4207 - 1,4109)

Verlies:

Het verlies uit deze transactie bedraagt 98,00 USD (0,0098 x 10.000) c.q. 69,46 EUR (98,00 USD/1,4109) Dit wordt afgetrokken van uw CFD-handelsrekening. De tijdens de looptijd van uw CFD geblokkeerde margin wordt vrijgegeven en staat weer tot uw beschikking.

Financieringskosten:

Informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

#### - CFD's op een vreemde valuta (EUR/USD) - voorbeeld B: Verkoop

U neemt aan dat de EUR/USD (afkorting: EUR/USD) gaat vallen. U besluit om de basisvaluta te verkopen tegen een handelswaarde van 10.000 EUR ('short'). De actuele notering van het CFD bedraagt 1,4133 tot 1,4134.

Verkoop (openen van de CFD-positie):

10.000 EUR tegen 1,4133 USD

Het transactievolume bedraagt 14.133,00 USD (1,4133 x 10.000).

Het marginpercentage bedraagt 2%, wat voor u een vijftigvoudige hefboom betekent. De voor deze transactie in te brengen margin bedraagt derhalve 200 EUR (10.000 x 2%). De

margin wordt geblokkeerd zolang de short positie in deze CFD open is. Voor de berekening van de margin voor de open short positie wordt de relevante marktprijs gebruikt. Bij Forex CFD-posities worden geen orderkosten in rekening gebracht.

U beschikt op uw CFD-handelsrekening over voldoende vrij kapitaal om deze CFD-positie te kunnen openen en besluit bovendien de CFD-positie ook na openingstijd (overnight) in stand te houden. Het koersverloop van de EUR/USD voldoet aan uw verwachtingen, de notering op de volgende dag valt naar 1,3445 tot 1,3446. Voor het sluiten van uw CFD-positie besluit u een dienovereenkomstig omgekeerde transactie af te sluiten en de EUR/USD CFD's tegen 1,3446 te kopen, waardoor u winst realiseert.

Koop (sluiten van de CFD-positie):

10.000 EUR tegen 1,3446 USD, het transactievolume bedraagt 13.446,00 USD.  
Verschil: 0,0687 USD (1,4133 - 1,3446)

Winst:

De winst uit deze transactie bedraagt 687,00 USD (0,0687 USD x 10.000) c.q. 510,97 EUR (687,00 USD/1,3446). Deze wordt op uw CFD-handelsrekening bijgeschreven. De tijdens de looptijd van uw CFD geblokkeerde margin staat weer tot uw vrije beschikking.

Financieringskosten:

Informatie over de berekening van de financieringskosten kunt u vinden in het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan de CFD-handel'.

#### **E. Kennismaking met forex trading**

Het begrip 'forex' is samengesteld uit de afkortingen 'for' (= foreign) en 'ex' (= exchange). Met 'forex trading', 'forex handel' of 'FX-handel' wordt de internationale deviezenhandel aangeduid, dus het kopen en verkopen van valuta.

De deviezenhandel is gebaseerd op een wereldwijd, gedecentraliseerd handelssysteem (interbank FX market), waartoe alle professionele handelsdeelnemers directe toegang hebben. Er bestaat echter geen vaste beurs, om welke reden in de deviezenhandel wordt gesproken van een OTC-markt ('Over-The-Counter').

De deviezenmarkt is de grootste en meest liquide markt ter wereld. De handel vindt 24 uur per dag op 5 dagen in de week plaats.

De u aangeboden forex trading richt zich op de spotmarkt, waar valuta tegen een actuele prijs met directe levering en afrekening kunnen worden gewisseld. De deviezenkoersen op de spotmarkt reageren uitgesproken gevoelig op economische wijzigingen.

De deviezenkoers heeft altijd betrekking op twee valuta en geeft de wisselkoersverhouding ten opzichte van elkaar weer. De valuta waarvan de prijs wordt vastgelegd wordt de onderliggende waarde genoemd. Dit is de eerstgenoemde valuta van het valutapaar. De tweede valuta drukt de prijs uit en wordt secundaire valuta genoemd (genoteerde valuta). De door de genoteerde valuta uitgedrukte prijs heeft betrekking op een eenheid van de basisvaluta.

De deviezenkoers voor bijvoorbeeld het valutapaar EUR/USD geeft de waarde van een Euro in US-dollar weer, hij geeft dus aan welke hoeveelheid van de genoteerde valuta benodigd is voor het wisselen in of vanuit de basisvaluta.

Als een makelaar een notering voor de verkoop van EUR/USD afgeeft, verkoopt hij de Euro en koopt hij de US-dollar. Hij wisselt dus Euro's voor US-dollars in.

De markt houdt zich bij de keuze van de basisvaluta aan een gevestigde rangorde voor elk hoofdvalutapaar. Voor een handel tussen Amerikaanse en Australische dollars bijvoorbeeld noteert de markt AUD/USD. Voor het wisselen tussen Australische dollars en de Britse pond noteert de markt GBP/AUD. De euro wordt in elk valutapaar als basisvaluta gebruikt.

#### **F. Specifieke risico's Forex trading**

De volgende specifieke risicowaarschuwingen voor de handel in valuta (forex trading) moeten als aanvulling op de hiervoor omschreven algemene risico's bij de handel in CFD's en valuta (forex trading) worden beschouwd:

##### Risico door extreme koersschommelingen

De deviezenmarkt is de meest liquide financiële markt ter wereld. Het grote aantal marktdeelnemers en de extreem korte reactietijden leiden soms op één dag tot koersschommelingen zoals deze vroeger slechts te zien waren over langere periodes. Hierin ligt weliswaar enerzijds het aantrekkelijke van Forex trading, maar anderzijds bergt dit ook een buitengewoon hoog risico.

##### Overnight gap

Met 'overnight gap' wordt het koersverschil bedoeld tussen de slotkoers van een handelsdag en de openingskoers van de volgende handelsdag. Bij Forex trading vindt de handel in de regel van zondagavond tot vrijdagavond voortdurend plaats. Een overnight gap in de hier beschreven zin kan dus alleen ontstaan tussen vrijdagavond (c.q. handelsslot van een week) en zondagavond (c.q.

handelsbegin van een week). Als u een Forex-positie tot na het handelsslot van een week aanhoudt, draagt u ook het risico van het koersverschil tot het volgende handelsbegin. Ook hier kan het koersverschil voor u van voordeel zijn zover de koersbeweging overeenkomt met uw opstelling (Forex long positie of Forex short positie). Als de koersbeweging niet de opstelling volgt van uw Forex-positie, heeft het koersverschil een dienovereenkomstig nadelige invloed. Zodra de handel wordt hervat en de eerste koersbepaling plaatsvindt, wordt een waardering van uw Forex-posities uitgevoerd. Als gevolg van deze waardering kan een onmiddellijke bijstortingsplicht ontstaan, die niet alleen het door u ter beschikking gestelde kapitaal verbruikt, maar ook een liquidatie tot gevolg kan hebben.

## Toelichtingen

### Hedge instrumenten

Om het risico bij de handel met CFD's en valuta (Forex trading) te begrenzen dienen afdekkingsmaatregelen te worden getroffen. Een typische maatregel is het geven van een stop order. Hiermee is de instructie bedoeld om een order voor de koop of verkoop van een bepaalde positie te genereren zodra de prijs voor de desbetreffende positie een vastgelegd koersniveau bereikt, over- of onderschrijft. De order wordt dan uitgevoerd tegen de eerstvolgende koers (stop market order). Afhankelijk van de marktsituatie kan bij een stop market order de volgende koers sterk afwijken van de stopkoers. Het is mogelijk dat door bepaalde marktomstandigheden de orders niet tijdig, niet tegen de vastgelegde prijs of helemaal niet uitgevoerd kunnen worden, omdat bijvoorbeeld het noodzakelijke volume niet beschikbaar is. Een stop order kan dus weliswaar verliezen minimaliseren, maar is geen garantie om in het algemeen verliezen te voorkomen. Met name tijdens volatiele marktfases kunnen de koerssprongen zo groot en zo snel zijn dat de beoogde risicobegrenzing niet of niet tijdig genoeg plaatsvindt. Verder kan een limiet order worden opgegeven. Met limiet order wordt bedoeld de order tot koop of verkoop van CFD's waarvoor een exact vastgelegde prijs wordt opgegeven. De limietprijs is een minimumprijs. De uitvoering van deze order vindt minstens tegen de gekozen limiet of beter plaats. Dergelijke orders worden alleen in level 1 uitgevoerd (hierover in het volgende meer).

Een verder hedge instrument, dat op de hiervoor omschreven stop market order is gestoeld, is de trailing stop loss. De trailing stop loss wordt net als de stop market order uitgevoerd bij het bereiken, over- of onderschrijden van het vastgelegde koersniveau, waarbij het stop niveau bij een voor de klant gunstige koersontwikkeling wordt meegeschoven. Zo kunnen potentiële verliezen worden begrensd.

De trailing stop wordt opgegeven met een van tevoren bepaalde afstand (absoluut of relatief) tot het actuele koersniveau. Hierbij moet een instrumentspecifiek omschreven minimumafstand in acht worden genomen. Als de gekozen absolute of relatieve trailing afstand groter is dan de door het systeem verlangde minimumafstand, kan de automatisch daaruit afgeleide aanvankelijke stopprijs met inachtneming van de minimumafstand worden gewijzigd, zonder dat aanpassing van de van tevoren gekozen trailing afstand plaatsvindt. Als in het geval van een long positie de koers naar een nieuw hoogtepunt stijgt (t.o.v. de laatkoers/ask) c.q. in het geval van een short positie naar een nieuwe dieptepunt valt (t.o.v. de biedkoers/bid), zal de trailing stop loss de voor u positieve marktbeveging volgen en het vastgelegde koersniveau automatisch laten meeschuiven. Het meeschuiven van het stopniveau vindt plaats zodra de beslissende wijziging een instrumentspecifiek omschreven bewegingsomvang bereikt of overschrijft. De door het systeem voorgeschreven instrumentspecifieke bewegingsomvang geeft de grootte/hoogte van de koerswijziging aan die moet plaatsvinden, voordat de koers van de trailing stop loss wordt meegeschoven.

De per instrument toepasbare instrumentspecifieke minimumafstand en de instrumentspecifiek omschreven bewegingsomvang zijn te vinden in de handelscondities.

Evenals de klassieke stop loss kan de trailing stop loss alleen worden opgegeven voor een open positie.

Als de positie-omvang in het geval van een reducering het volume van een open order die betrekking heeft op deze positie (stop loss, take profit, trailing stop loss) onderschrijft, dan wordt deze order aangepast aan de overblijvende positie-omvang. Daarmee wordt ervoor gezorgd dat de uitvoering van positiegerelateerde orders onder geen enkele omstandigheid leidt tot het openen van een omgekeerde positie.

Bij een verhoging van de positie-omvang vindt geen automatische aanpassing plaats van de volumes van positiegerelateerde orders.

Deze moet, indien gewenst, door de klant zelf worden uitgevoerd. Bij een trailing stop loss kan, indien het actuele stop loss level te dicht bij het actuele marktniveau ligt, geen verhoging van het ordervolume met handhaving van het stop level plaatsvinden. In dit geval bestaat de mogelijkheid om hetzij voor het verhoogde deel van de positie (tijdelijk) een reguliere stop order op te geven, hetzij het stop level van de totale positie zo aan te passen dat de door het systeem gevraagde minimumafstand tot de marktprijs weer is aangebracht.

Informatie over verdere ordertypes zijn te vinden in het document 'Aanvullende voorwaarden voor de CFD-handel' c.q. 'Aanvullende voorwaarden voor Forex trading'.

#### Prijsvorming / kosten

Binnen de elektronische handelsplatformen worden koersen bepaald op verschillende onderliggende waarden c.q. valutaparen waarvoor u een of meerdere handelstransacties kunt afsluiten. De koersen zijn gebaseerd op de betreffende onderliggende waarde en worden naar redelijkheid en billijkheid (ex aequo et bono) (§ 315 BGB) vastgelegd. De op deze manier vastgelegde koersen kunnen afwijken van elders op de referentiemarkt beschikbare koersen van de onderliggende waarde. Hierdoor loopt u het risico dat er bijvoorbeeld limieten binnen de elektronische handelsplatformen bereikt worden die niet bereikt worden op de relevante referentiemarkt van de onderliggende waarde en omgekeerd. Daarnaast bestaat er geen verplichting een aanbod tot uitvoering van een order uit te voeren.

Voor verdere informatie over voorkomende kosten verwijzen wij in het bijzonder naar het document 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan CFD-handel' c.q. 'Aanvullend tarievenoverzicht voor de deelname aan Forex trading'. Bovendien dient u zich er steeds bewust van te zijn dat kosten uw winst kunnen verminderen en verliezen kunnen verhogen. Aan elke handelstransactie - zowel het openen als het sluiten van een positie - kunnen afhankelijk van het verhandelde product ook transactiekosten verbonden zijn die ten laste komen van het op de transferrekening ter beschikking gestelde kapitaal en dit snel kunnen opgebruiken.

Houd er rekening mee dat de voor het openen van de positie te betalen transactiekosten niet inbegrepen zijn in de berekening van het voor het openen van de positie benodigde vrije kapitaal. De transactiekosten worden aanvullend in rekening gebracht.

#### Marktdiepte, level 1 koersen en VWAP

Op een financiële markt is sprake van marktdiepte als door een adequaat aanbod koop- en verkoopprijzen in kortdurende afstanden worden bepaald. In aanvulling op de laatste tot stand gekomen prijs en het volume gebaseerd op realtime gegevens wordt dienovereenkomstig ook de marktdiepte weergegeven. Er worden steeds de 10 beste bids en asks van het orderboek evenals de daarbij behorende volumes getoond.

Een liquide markt wordt gekenmerkt door een grote marktdiepte en daarmee een toereikend hoog aantal marktdeelnemers. Op bepaalde tijden en in illiquide waarden is dat niet altijd het geval. De door de market maker bepaalde koersen houden rekening met deze marktdiepte. De koersen zijn zodoende ook gerelateerd aan het beschikbare volume van de referentiemarkt tegen de betreffende koersen. De market maker weerspiegelt dus in zoverre ook koersen en volumes van de referentiemarkt. De koersen van de market maker kunnen daarom echter ook gering afwijken van elders op de markt weergegeven koersen (zonder marktdieptes).

Als het bij de bewuste onderliggende waarde, waarop de CFD betrekking heeft, gaat om een minder liquide waarde of als er op bepaalde tijden geen liquiditeit op de basismarkt voorhanden is, kan dit er bij een market of stop market order toe leiden, dat de order wordt uitgevoerd tegen een koers die afwijkt van de koers die is aangegeven in level 1.

Dit kan voor u betekenen dat het bij de uitvoering in de marktdiepte tot een economisch ongunstigere volumegewogen gemiddelde uitvoeringsprijs (Volume Weighted Average Price/VWAP) kan komen.

#### Financieringskosten / swaprente / leentarieff

Indien u een positie tot na het handelsslot van een handelsdag open houdt (overnight), wordt deze positie gewaardeerd tegen de (dag-)slotkoers van het CFD c.q. valutapaar en overgedragen naar de volgende handelsdag (zie ook opmerking over 'overnight gap'). Hierbij worden u eventueel overnight-financieringskosten (CFD-handel) c.q. swap rates (Forex trading) in rekening gebracht die betrekking hebben op de volledige tegenwaarde van de positie. Indien u een short positie (CFD-handel) tot na het handelsslot van een handelsdag aanhoudt, kan naar redelijkheid en billijkheid (ex aequo et bono) een leentarieff in rekening worden gebracht. De kosten/vergoedingen beïnvloeden eveneens de winst of het verlies van de bewuste positie.

#### **CONCLUSIE**

**Aan de handel in CFD's en valuta (Forex trading) zijn zeer hoge financiële risico's verbonden. Door koersschommelingen van de desbetreffende onderliggende waarde c.q. van het valutapaar is het mogelijk dat u uw voor de handel ingezette kapitaal niet terugkrijgt.** De door u afgesloten handelstransacties worden gedurende de handelsdag voortdurend (realtime) gewaardeerd. Elke winst of elk verlies beïnvloedt rechtstreeks uw handelsrekening (transferrekening) en leidt tot een aanpassing van de te deponeren zekerheid (margin). Verliesposities kunnen ertoe leiden dat u onmiddellijk aanvullende geldmiddelen ter beschikking moet stellen om de betreffende posities in stand te kunnen houden. **De handel in CFD's en valuta (Forex trading) zijn niet geschikt voor risicomijdende beleggers. Zorg er daarom voor dat u de aan deze handel verbonden financiële risico's volledig begrepen en deze ook kunt dragen. U dient zich bewust te zijn van het marktrisico en al te beschikken over handelservaringen met complexe financiële instrumenten. In het verleden behaalde beleggingssuccessen zijn geen garantie voor toekomstige beleggingssuccessen.ë**

Indien u de in deze informatietekst gebruikte begrippen niet heeft begrepen of u de aard of de toepassing daarvan niet volledig duidelijk is, neem dan contact op met ons Banking Center, dat telefonisch te bereiken is via +31 20 262 86 77 of per E-mail via [info@flatex.nl](mailto:info@flatex.nl).  
Verdere informatie kunt u ook vinden op de website [www.flatex.nl](http://www.flatex.nl).

We adviseren u zich te verdiepen in de demoversie van het handelsplatform voordat u met de handel begint. De toegangsgegevens voor de webgebaseerde demoversie van de CFD-Webëent kunt u opvragen op [www.flatex.de/cfd](http://www.flatex.de/cfd). Verdere informatie over de demo-login voor het Forex-handelsplatform vindt u op [www.flatex.de](http://www.flatex.de).